

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/edkkuj>

ดำเนินการวารสารโดย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4

Factors Affecting Decision Making in the 4th Year Undergraduate Students to Study for a Master's Degree in Clinical Physical Therapy, Faculty of Physical Therapy, Mahidol University

สุทิวรรณ เหมือนโพธิ์¹, อารีรัตน์ งามข้า¹, วณิดา แก้วชะอุม^{2*}, และ ชุตินา ชลายนเดชะ³

Suttiwan Muenpo¹, Areerat Ngamkhum¹, Wanida Kaewchaaum^{2*}, and Chutima Jalayondeja³

งานการศึกษาหลังปริญญา คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล¹, หน่วยวิจัยและนวัตกรรม คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล², และ คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล³

Postgraduate Education, Faculty of Physical Therapy, Mahidol University. Thailand¹, Research and Innovations, Faculty of Physical Therapy, Mahidol University. Thailand², and Faculty of Physical Therapy, Mahidol University, Thailand³.

Received: December 23, 2021 Revised: October 10, 2024 Accepted: December 28, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ในนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มีค่าความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.67 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เกิน 0.852 โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากของสาขาวิชากายภาพบำบัด 16 สถาบัน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้จำนวน 244 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติ Chi-square test และนำเสนอค่าความเสี่ยงสัมพัทธ์ด้วย odd ratio (OR) และความเชื่อมั่นที่ 95%

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของหลักสูตรและสถานศึกษา ด้านสถานที่ตั้งของหลักสูตรและสถานศึกษา ด้านบุคลากรหรือคณาจารย์ผู้สอน ด้านอัตราค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่าย ด้านความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา และด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล คือ ปัจจัยด้านผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) เพิ่มขึ้น 2.1 เท่า ปัจจัยเรื่องเวลาในการศึกษา ในเวลาราชการ มีความสนใจในการศึกษาต่อมากกว่านอกเวลาราชการ เพิ่มขึ้น 2.3 เท่า ปัจจัยเรื่องค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตรไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อเพิ่มขึ้น 2.6 เท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*Corresponding author. Tel.: 086 763 4606

Email address: wanida.kae@mahidol.edu

คำสำคัญ: การศึกษาต่อ ปริญญาโท ภายภาพบำบัด

Abstract

The objective of this research is to identify the factors affecting decision-making among 4th-year undergraduate students regarding their pursuit of a master's degree in the clinical physical therapy program at the Faculty of Physical Therapy, Mahidol University. This study is quantitative by using online questionnaires. The Item-Objective Congruence (IOC) is 0.67, and Cronbach's alpha is more than 0.852. A simple random sampling method was employed, encompassing all 16 physical therapy institutions in Thailand, and a stratified random sample of 244 students was obtained. Data were analyzed using descriptive statistics, Chi-squared test, and odds ratio (confidence interval is 95%).

Opinions about the program and the institute on topics of image, location, academic staff, registration fees, reliability, and management are at a high level. Factors related to study for a master's degree in the program show that a grade point average (GPA) 2.1 times increase. Time to study during office hours is more interested than outside of office hours 2.3 times increase. Registration fees are not considered a significant factor influencing decision-making, with an increase of 2.6 times. A p-value of less than 0.05 indicates that the results are statistically significant.

Keywords: Graduate Study, Master's Degree, Physical Therapy

■ บทนำ

ในอดีตที่ผ่านมาความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาหรือปริญญาโทในประเทศไทยยังมีค่อนข้างน้อย ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการศึกษาในระดับปริญญาโทมักมีเฉพาะในต่างประเทศเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากประเทศไทยเริ่มมีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา ทำให้โอกาสในการศึกษาต่อในประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาหรือปริญญาโทได้กลายเป็นที่นิยมอย่างมากในสังคมไทย เนื่องจากผู้คนเริ่มตระหนักถึงโอกาสและประโยชน์จากการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น การศึกษาระดับบัณฑิตช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงาน ซึ่งนำไปสู่การเลือกงานและอาชีพที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการก้าวหน้าในอาชีพที่เหมาะสมและมีรายได้สูงขึ้น การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562) ปัจจุบันมีจำนวนสถาบันอุดมศึกษาทั้งสิ้น 172 แห่ง แบ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 83 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน 71 แห่ง และสถานศึกษาเอกชนสังกัด 18 แห่ง (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567ก) จากสถิติการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย ระหว่างปีการศึกษา 2561 - 2565 พบว่า ปีการศึกษา 2561 จำนวน 36,646 คน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 34,741 คน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40,804 คน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 41,911 คน และปีการศึกษา 2565 จำนวน 42,000 คน ตามลำดับ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567ข) เมื่อพิจารณาจากสถิติการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา พบว่าแนวโน้มการเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษาต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด โดยในบางปีอาจมีจำนวนผู้เข้าศึกษาเพิ่มขึ้น ขณะที่ในบางปีอาจลดลง ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงนี้อาจเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น สภาพเศรษฐกิจ ความต้องการแรงงานในตลาด หรือแม้กระทั่งนโยบายการศึกษาและการสนับสนุนจากรัฐ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจและความตั้งใจในการศึกษาต่อที่แตกต่างกันไปในแต่ละปี เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และการแข่งขันทางธุรกิจระดับอุดมศึกษาสถาบันการศึกษาต้องมุ่งเน้นการสร้างอัตลักษณ์เพิ่มศักยภาพการแข่งขันตลอดจนมุ่งแสวงหาความเชี่ยวชาญทาง

วิชาการ การศึกษาโดยเน้นทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง (Advanced Academic and Professional) เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถออกสู่ตลาดแรงงานต่อไป (รุจิรา, 2559)

ทั้งนี้ การศึกษาของหลักสูตรกายภาพบำบัดมุ่งเน้นสร้างอัตลักษณ์ที่สำคัญคือ โดยมีเป้าหมายในการผลิตนักกายภาพบำบัดที่มีความเชี่ยวชาญทั้งในด้านวิชาการและคลินิกขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สามารถทำงานด้านการรักษา ป้องกัน ปั่นทุและส่งเสริมสุขภาพแก่ประชาชนทุกกลุ่มวัยในประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีจำนวน 16 สถาบัน ขณะที่การต่อยอดองค์ความรู้และทักษะขั้นสูงนั้นเกิดจากการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นในการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิชาการและด้านคลินิกขั้นสูง ให้กับนักกายภาพบำบัดที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรกายภาพบำบัดระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทยมีจำนวน 7 สถาบัน โดยมีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะทางด้านการวิจัย และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางคลินิก สำหรับนักกายภาพบำบัดที่ต้องการก้าวสู่ความเชี่ยวชาญในสาขาของตนสาขากายภาพบำบัดแห่งประเทศไทย ได้กำหนดข้อบังคับหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดสาขาต่าง ๆ ปี พ.ศ. 2560 โดยสนับสนุนให้นักกายภาพบำบัดเข้าฝึกอบรมตามหลักสูตร เพื่อสร้างความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพและสามารถยื่นสอบขอรับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรได้ ด้วยเหตุนี้ คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ

นักศึกษาที่เรียนชั้นปีที่ 4 จึงเป็นลูกค้าในอนาคตของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล หากหลักสูตรที่จัดทำขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการและสนใจในการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาจะเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาต่อไป จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาในประเทศไทยมีหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล (ราช ศิริวัฒน์, 2563) ปัจจัยด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการปฏิบัติงานจริง (ศศิธร บุรณ์เจริญ, 2560) ความคาดหวังด้านการเลือกเรียน (ทิพย์วัลย์ สัจจันทร์, 2548) เป็นต้น จากข้อมูลสถิติการรับนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ย้อนหลังตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 ถึงปีการศึกษา 2566 พบว่าจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละปีมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง การลดลงนี้อาจมีสาเหตุจากปัจจัยหลายด้าน เช่น สภาพเศรษฐกิจที่ไม่แน่นอน การประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่อาจยังไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หรือแม้กระทั่งผลกระทบจากการระบาดของโรคที่ทำให้ผู้มีความสนใจในการศึกษาต่อรู้สึกลังเลในการสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ ด้วยเหตุนี้ การจัดทำหลักสูตรกายภาพบำบัดระดับบัณฑิตศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน รวมถึงกลุ่มลูกค้าในอนาคตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจึงถือเป็นข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้มีความน่าสนใจและตอบโจทย์ผู้เรียนอย่างแท้จริง

มีงานวิจัยต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะในสาขาวิทยาศาสตรสุขภาพหรือกายภาพบำบัด มาจากปัจจัยหลายด้าน ได้แก่ การพัฒนาทักษะเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานทางคลินิก (Mistry et al., 2014) ความก้าวหน้าในวิชาชีพและโอกาสการทำงาน โอกาสในการหารายได้ที่สูงขึ้น นโยบายและการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา (Panuelos & Fabul, 2023) เป็นต้น แต่ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชานี้ในประเทศไทยดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

■ จุดประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา กายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ในนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4

■ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยมีกรอบแนวคิดที่พิจารณาถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลและภาพลักษณ์ของหลักสูตรและสถานศึกษา ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา

พัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นที่ทราบกันดีว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำเป็นต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามระดับการพัฒนาของสถาบันการศึกษา ตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สภาพสังคม เศรษฐกิจ ความรู้และทักษะในอนาคตที่ตลาดงานต้องการ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประเมิน

จะต้องมีการประเมินผลลัพธ์ภายใต้การดำเนินการตามตัวบ่งชี้กระบวนการดังกล่าวด้วย (process performance) ซึ่งได้กำหนดหลักการพัฒนาไว้ดังนี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรครอบคลุมเรื่องการส่งเสริม พัฒนานักศึกษา การวางระบบ กระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (โดยเฉพาะการคุมวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร) ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยของคณาจารย์ สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ

แนวคิด เกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุดจากหลาย ๆ ทางเลือกก่อนการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ ข้อมูลข่าวสาร และอื่น ๆ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ โอกาสและอุปสรรค เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายบนพื้นฐานของเหตุผลลักษณะของการตัดสินใจ

การดี อนันต์นารี (2551) กล่าวว่า การตัดสินใจสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. การตัดสินใจแบบแบ่งตามการใช้อำนาจหน้าที่ ประกอบด้วย การตัดสินใจโดยผู้บริหารระดับสูง การตัดสินใจโดยผู้บริหารระดับกลาง และการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน
2. การตัดสินใจแบ่งตามจำนวนของผู้ทำการตัดสินใจ อาจจำแนกเป็นการตัดสินใจโดยบุคคลเพียงคนเดียว และการตัดสินใจโดยกลุ่มบุคคล
3. การตัดสินใจแบบแบ่งตามสถานการณ์ของการตัดสินใจ
4. การตัดสินใจแบบแบ่งตามลักษณะวิธีการตัดสินใจ อาจจำแนกเป็นการตัดสินใจโดยไม่ใช้เครื่องมือและข้อมูล หรือการตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลและเครื่องมือประกอบสรุปได้ว่าการตัดสินใจของบุคคล เกิดจากกระบวนการตอบสนองความต้องการหรือความต้องการ ความคิดที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล โดยการตัดสินใจนั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย ความเชื่อ ค่านิยม ข้อ

ผูกพันต่าง ๆ อิทธิพลและสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ซึ่งสามารถนำทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นมาใช้ในการวิจัยสาเหตุของการตัดสินใจศึกษาต่อได้ ภายใต้แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

แรงจูงใจ คือ พลังแรงภายในของบุคคล (หรือสัตว์) ที่ทำให้คนเรา (หรือสัตว์) เกิดพฤติกรรมและควบคุมแนวทางของพฤติกรรมให้บรรลุจุดหมาย

การจูงใจ คือ กระบวนการชักจูง เร้าใจที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล และทำให้อยากทำพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาโดยที่ตัวเองอยากทำตามที่ต้องการปรารถนา หรือทำพฤติกรรมตามที่ผู้จูงใจคนอื่นอยากให้ทำได้ ดังนั้นการจูงใจจึงมี 2 ชนิด การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) กับ การจูงใจภายนอก ที่เรียกว่า Extrinsic Motivation การจูงใจภายในบางที่เรียกว่า Self-motivation

แรงจูงใจ เป็นแรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ออกมาเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่คนต้องการอย่างมีทิศทางและแบ่งแรงจูงใจเป็น 4 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจของร่างกาย (physiological motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดความต้องการของร่างกายเป็นสำคัญ เช่น ความหิว ความกระหาย หรือเมื่อร่างกายขาดอาหารไปก็จะเป็นผลให้คนแสดงพฤติกรรม ต่าง ๆ ออกเพื่อบรรเทาความต้องการนั้น

2. แรงจูงใจส่วนบุคคล (personal motives) เป็นแรงจูงใจที่ต้องมาจากแรงจูงใจทางร่างกาย ที่พัฒนาขึ้นมาภายในตัวซึ่งแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป เช่น การแสดงออกของคนแต่ละคนอาจจะเป็นการสะสมรูปถ่าย การวางตัวแสดงกิริยาท่าทางต่าง ๆ ออกมาตามลักษณะของความสนใจของตนเอง หรือเป็นความตั้งใจของตนเองเป็นพิเศษโดยไม่มีผลตอบแทนหรือเจตนาอย่างอื่นเคลือบแฝง

3. แรงจูงใจทางสังคม (social motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้เพิ่มเติมภายหลังสืบต่อจากแรงจูงใจส่วนบุคคลเพราะมนุษย์ต้องอยู่ร่วมกัน เป็นสังคม จึงทำให้เกิด แรงจูงใจขึ้น เช่น ต้องการความร่ำรวย ความปลอดภัย ต้องการฐานะทางสังคมก็จะทำให้คนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาได้

4. แรงจูงใจเพื่อความสมหวังแห่งชีวิต (self – actualization motives) ซึ่งเกิดขึ้นในตัวบุคคลเพื่อสนองตอบความต้องการทางอารมณ์ของตนเองและเพื่อการดำรงตนเองอยู่ในสังคมด้วยความราบรื่นและพอใจในตนเองพร้อมกันไปด้วยแรงจูงใจที่มีบทบาทสำคัญกับการเลือกเข้าศึกษาต่อของนักเรียนมาจากแรงจูงใจทางสังคมเป็นสำคัญ ทั้งนี้บุคคลย่อมต้องการฐานะทางสังคมที่ดีขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human & Motivation) ที่อธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง (Hierarchy & Needs) และเป็นทฤษฎีที่ยอมรับกันแพร่หลาย สมมติฐานดังกล่าวมีความเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ตามทฤษฎีของมาสโลว์ได้แบ่งลำดับขั้นของความ ต้องการ (Hierarchy of Needs) ไว้ 5 ขั้นจากต่ำไปสูง ดังนี้ (Maslow, 1954)

ขั้นที่ 1 ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพ (Physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องได้รับการตอบสนองเพื่อความอยู่รอดของร่างกาย

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เมื่อความต้องการทางกายภาพได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์จะต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น เช่น ความมั่นคงในการทำงาน การได้รับการปกป้องจากอันตรายและความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่อาจคุกคามชีวิต

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social needs) การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคม ทำให้บุคคลรู้สึกเป็นที่ยอมรับของครอบครัว เพื่อน และชุมชน และรู้สึกมีคุณค่าในสังคม

ขั้นที่ 4 ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) คือความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและเคารพนับถือจากตนเองและผู้อื่น ซึ่งรวมถึงความนับถือตัวเอง (Self-esteem) และการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น (Recognition) ความสำเร็จ

ความสามารถ และสถานะในสังคม บุคคลที่บรรลุความต้องการในขั้นนี้มักจะได้รับเกียรติและศักดิ์ศรีในสายตาของผู้อื่น

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิตสูงสุด (Self-actualization needs) เป็นความต้องการในระดับสูงสุดของมนุษย์ ที่แต่ละคนต้องการบรรลุศักยภาพสูงสุดของตนเองในการใช้ความสามารถ ความรู้ และทักษะ เพื่อสร้างผลงานที่ดีที่สุดในชีวิต ตัวอย่างเช่น ศิลปินที่ประสบความสำเร็จ นักร้องหรือบุคคลที่มีชื่อเสียง ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถบรรลุถึงศักยภาพสูงสุดในชีวิตของตนเอง

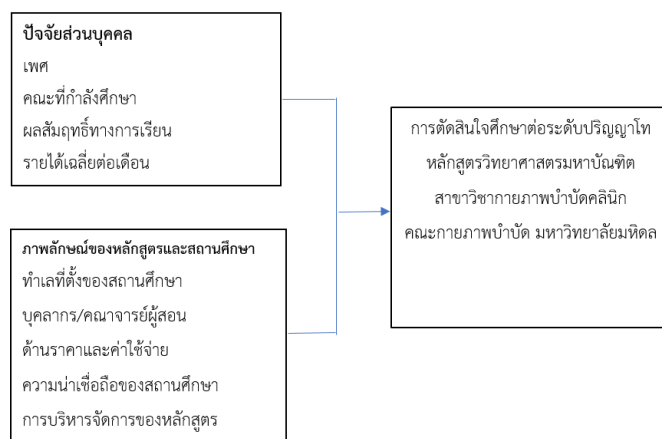
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจของมาสโลว์ต่อการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาหรือปริญญาโทนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการตัดสินใจของผู้เรียนเอง ซึ่งมักมีแรงจูงใจทั้งจากภายนอกและภายในเป็นแรงผลักดันให้เกิดความต้องการเรียนต่อ แรงจูงใจภายนอกมักเกี่ยวข้องกับค่าตอบแทน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ครอบครัว และสังคม ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับลำดับความต้องการของมาสโลว์ในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 ได้แก่ ความต้องการด้านสังคม และความต้องการการยกย่อง ขณะเดียวกัน แรงจูงใจภายในนั้นเกิดจากความปรารถนาที่จะเพิ่มพูนความรู้เพื่อความสำเร็จในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการในขั้นที่ 5 หรือลำดับสูงสุดในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ซึ่งเป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จอย่างสูงสุดในชีวิต ดังนั้นความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาจึงสามารถเกิดจากความต้องการในลำดับที่ 3 4 และ 5 ได้พร้อมกัน โดยไม่จำเป็นต้องให้ความต้องการในลำดับต่ำกว่านั้นได้รับการตอบสนองก่อน

ข้อมูลหลักสูตร

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของนักกายภาพบำบัดในประเทศไทย ให้สามารถเชี่ยวชาญในด้านวิชาการและคลินิกอย่างลึกซึ้ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิกโดยเฉพาะ โดยหลักสูตรนี้มีการแบ่งสาขาเฉพาะทางที่ครอบคลุมหลากหลายด้าน ได้แก่ กายภาพบำบัดระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ (Musculoskeletal Physical Therapy) กายภาพบำบัดระบบประสาท (Neurological Physical Therapy) กายภาพบำบัดระบบหายใจ และหัวใจหลอดเลือด (Respiratory and Cardiovascular Physical Therapy) กายภาพบำบัดเด็ก (Pediatric Physical Therapy) กายภาพบำบัดผู้สูงอายุ (Geriatric Physical Therapy) กายภาพบำบัดการกีฬา (Sports Physical Therapy) และกายภาพบำบัดชุมชนและการส่งเสริมสุขภาพ (Community and Health Promotion Physical Therapy)

โดยผู้วิจัยสรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดของการวิจัย

■ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research methodology)

ผู้เข้าร่วมการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัดที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 ของสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนทางกายภาพบำบัด จำนวน 16 สถาบัน ในประเทศไทย ซึ่งพบว่ามีจำนวน 805 คน และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 244 คน จาก 8 สถาบัน ในประเทศไทย

วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

งานวิจัยนี้ ได้มีการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสมผสานระหว่าง การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และ การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิถูกนำมาใช้เมื่อประชากรมีความแตกต่างกันภายในแต่ละกลุ่ม (stratum) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 16 สถาบัน ทำการสุ่มเลือกมา 8 สถาบัน คิดเป็นร้อยละ 50 ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างที่สะท้อนถึงความแตกต่างระหว่างสถาบันแต่ละแห่ง จากนั้นจึงนำมาสุ่มตัวอย่างแบบง่าย หลังจากการสุ่มเลือก 8 สถาบันแล้ว จึงใช้การสุ่มแบบง่ายในการเลือกนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จากแต่ละสถาบัน โดยในขั้นตอนนี้ทุกตัวอย่มีโอกาสดูกเลือกอย่างเท่าเทียมกัน ผลจากการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 244 คน จากนักศึกษาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 30 ของประชากรในหลักสูตรปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัด ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสมสำหรับการสรุปผล

ซึ่งการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่างทำได้โดยการใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ Yamaneดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

$$n = \frac{805}{1 + 805(0.002857)}$$

$$n = \frac{805}{3.295}$$

$$n \approx 244$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด

e คือ ระดับความคลาดเคลื่อน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ มหาวิทยาลัยที่ศึกษา ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษา และแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ตั้งของหลักสูตรและสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ ด้านบุคลากรหรือคณาจารย์ผู้สอน จำนวน 4 ข้อ ด้านอัตราค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่าย จำนวน 5 ข้อ ความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา จำนวน 3 ข้อ ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร จำนวน 14 ข้อ เกณฑ์ในการประเมินใช้ 5-Linkert scale

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	เป็นจริงในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	เป็นจริงในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	เป็นจริงในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	เป็นจริงในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	เป็นจริงในระดับน้อยที่สุด

โดยมีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย การพัฒนาเครื่องมือ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ สามารถตรวจสอบวัดได้ตรงตามกรอบแนวคิดของงานวิจัย และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหา
3. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหา คลอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตามรายละเอียดของนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปร ในงานวิจัยนี้
4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลและสร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหา ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทำการพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) จำนวน 3 ท่าน มีค่ามากกว่า 0.67 ขึ้นไป จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
2. นำแบบสอบถามที่ทำการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องและมีคุณภาพ
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
4. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ส่วนของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้จะแสดงถึงระดับความคงที่ของแบบสอบถาม โดยมีค่าเท่ากับ 0.852 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นมากหรือความเชื่อถือได้มากสามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป
5. นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดพิมพ์ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหิดล เลขที่ MU-CIRB 2020/394.2511 ก่อนนำไปใช้วิจัย หากผู้ตอบแบบสอบถามมีความขัดข้องใจสามารถยุติการตอบแบบสอบถามได้ทันที และข้อมูลที่ได้ไม่สามารถระบุถึงตัวตนผู้ตอบแบบสอบถามได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่การศึกษาของหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัดของมหาวิทยาลัยทั้ง 16 สถาบัน เพื่อขอจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างและติดต่อขอ e-mail เพื่อดำเนินการส่งแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ ที่ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน และทำจดหมายขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังสถาบันต่าง ๆ เป็นระยะเวลาประมาณ 3 เดือน และทำการประสานงานผู้เกี่ยวข้องเพื่อกระตุ้นเตือนในการทำแบบสอบถามและมอบรางวัลแก่ผู้ตอบแบบสอบถามด้วยสติ๊กเกอร์ไลน์ โดยการสุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้การแจกแจง ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้สถิติ Chi-square test และนำเสนอค่าความเสี่ยงสัมพันธ์ด้วย odd ratio (OR) และความเชื่อมั่นที่ 95% กำหนดระดับนัยสำคัญที่ $p\text{-value} < 0.05$

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4

ตารางที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา (n=244)

ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	211	86.48
หญิง	33	13.52
อายุ		
20 ปี	2	0.82
21 ปี	69	28.28
อายุมากกว่า 22 ปี	173	70.90
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) ในระดับปริญญาตรี		
ต่ำกว่า 2.50	14	5.74
ช่วงระหว่าง 2.51-3.00	103	42.21
ช่วงระหว่าง 3.01 – 3.50	93	38.11
ช่วงระหว่าง 3.51 – 4.00	34	13.93
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษา		
ไม่เกิน 5,000 บาท	70	28.69
5,001 – 10,000 บาท	137	56.15
10,001 – 15,000 บาท	26	10.66
ตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป	11	4.51
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จากจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม 244 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 86.48 อายุมากกว่า 22 ปี ร้อยละ 70.90 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) 2.51 – 3.00 ร้อยละ 42.21 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 56.15

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษา

ตารางที่ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานกับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
กายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวนนักศึกษา (n=244)		Chi-square test		
	สนใจ (%)	ไม่สนใจ (%)	OR	95%CI	p-value
เพศ					
หญิง	12 (4.92)	21 (8.61)	1.9	0.91 – 4.35	0.079
ชาย	47 (19.26)	164 (67.21)			
มหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่					
มหาวิทยาลัยมหิดล	26 (10.66)	13 (5.33)	10.4	4.86 – 22.35	<0.001*
มหาวิทยาลัยอื่น ๆ	33 (13.52)	172 (70.49)			
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA)					
GPA สูงกว่า 3.01	39 (15.98)	88 (36.07)	2.1	1.17 – 3.96	0.013*
GPA ต่ำกว่า 3.00	20 (8.20)	97 (39.75)			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษา					
สูงกว่า 5,001 บาทขึ้นไป	46 (18.85)	128 (52.46)	1.6	0.79 – 3.14	0.194
ต่ำกว่า 5,000 บาท	13 (5.33)	57 (23.36)			

*มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ p-value<0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า จากจำนวน 244 คน นักศึกษามีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 24.18 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล คือ มหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ โดย นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล < 0.001) และปัจจัยด้านผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) พบว่า นักศึกษาที่มี GPA สูงกว่า 3.01 มีความสนใจในการศึกษาต่อมากกว่านักศึกษาที่มี GPA ต่ำกว่า 3.00 เป็น 2.1 เท่า (OR = 2.1; 95%CI = 1.17 – 3.96, p = 0.013)

ตารางที่ 3

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยข้อมูลของหลักสูตรกับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยข้อมูล	จำนวนนักศึกษา (n=244)		Chi-square test		
	สนใจ (%)	ไม่สนใจ (%)	OR	95%CI	p-value
หลักสูตรที่ผ่านมีความสนใจเข้าศึกษาต่อ					
หลักสูตรภาษาไทย	40 (16.39)	117 (47.95)	1.2	0.66 – 2.28	0.525
หลักสูตรนานาชาติ	19 (7.79)	68 (27.87)			
1) หลักสูตรที่สนใจ					
การทำวิจัย (วิทยานิพนธ์)	2 (0.82)	6 (2.46)	1.0	0.21 – 5.33	0.956
การฝึกปฏิบัติงานทางคลินิก	57 (23.36)	179 (73.36)			

ปัจจัยข้อมูล	จำนวนนักศึกษา (n=244)		Chi-square test			
	สนใจ (%)	ไม่สนใจ (%)	OR	95%CI	p-value	
2) เวลาในการศึกษา						
ในเวลาราชการ	23 (9.43)	40 (16.39)	2.3	1.23 – 4.35	0.008*	
(วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 9.00-16.00 น.)						
นอกเวลาราชการ	36 (14.75)	145 (59.43)				
(วันหยุด เวลา 9.00-16.00 น.)						
3) ความสนใจเรียนแบบออนไลน์						
สนใจ	39 (15.98)	100 (40.98)	1.7	0.90 – 3.06	0.104	
ไม่แน่ใจ/ไม่สนใจ	20 (8.20)	85 (34.84)				
4) ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร						
ไม่มี	9 (3.69)	12 (4.92)	2.6	1.03 - 6.51	0.037*	
มี	50 (20.49)	173 (70.90)				

*มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ p-value<0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล คือปัจจัยเรื่องเวลาในการศึกษา (วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 9.00-16.00 น.) นักศึกษามีความสนใจในการศึกษาต่อในเวลาราชการมากกว่านอกเวลาราชการ 2.3 เท่า (OR = 2.3; 95%CI = 1.23 – 4.35, p = 0.008) และปัจจัยเรื่องค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร ผลการศึกษพบว่านักศึกษาค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ มีโอกาสตัดสินใจศึกษาต่อมากถึง 2.6 เท่า (OR = 2.6; 95%CI = 1.03 – 6.51, p = 0.037) เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาที่คำนึงถึงค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร

ตารางที่ 4

ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของหลักสูตรและสถานศึกษา ต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4

ภาพลักษณ์ของหลักสูตรและสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย $\pm$ ส่วนเบี่ยงเบน
1. ด้านสถานที่ตั้งของหลักสูตรและสถานศึกษา	3.81 $\pm$ 0.95
2. ด้านบุคลากรหรือคณาจารย์ผู้สอน	4.06 $\pm$ 0.85
3. ด้านอัตราค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่าย	3.91 $\pm$ 0.97
4. ด้านภาพลักษณ์ของหลักสูตร คณะและสถาบัน	4.18 $\pm$ 0.77
5. ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร	4.16 $\pm$ 0.79

จากตารางที่ 4 จำแนกผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของหลักสูตรและสถานศึกษา 5 ด้าน และผลการศึกษาจำแนกตามด้านต่าง ๆ ดังนี้

ในด้านสถานที่ตั้งของหลักสูตรและสถานศึกษา พบว่านักศึกษาคำนึงถึงปัจจัยด้านนี้ในระดับมาก (3.81 $\pm$ 0.95) โดยคำนึงถึงปัจจัยของสถานศึกษาควรมีบรรยากาศ และห้องเรียนที่ดี และไม่ควรรออยู่ไกลจากสถานที่พักสามารถเดินทางไปได้อย่างสะดวก

ในด้านบุคลากรหรือคณาจารย์ผู้สอน พบว่านักศึกษาคำนิ้งถึงปัจจัยด้านนี้ในระดับมาก (4.06 ± 0.85) โดยคำนิ้งถึงปัจจัยด้านคณาจารย์เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณภาพ

ในด้านอัตราค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่าย พบว่านักศึกษาคำนิ้งถึงปัจจัยด้านนี้ในระดับมาก (3.91 ± 0.97) โดยคำนิ้งถึงปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร และค่าใช้จ่ายต่อหน่วยกิต

ในด้านภาพลักษณ์ของหลักสูตร คณะและสถาบัน พบว่านักศึกษาคำนิ้งถึงปัจจัยด้านนี้ในระดับมาก (4.18 ± 0.77) โดยคำนิ้งถึงปัจจัยด้านมหาวิทยาลัยได้รับรองมาตรฐานทางการศึกษา และคุณภาพของบัณฑิตได้รับการยอมรับจากหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ในการบริหารจัดการของหลักสูตร พบว่านักศึกษาคำนิ้งถึงปัจจัยด้านนี้ในระดับมาก (4.16 ± 0.79) โดยคำนิ้งถึงปัจจัยด้านหลักสูตรมีมาตรฐานและมีคุณภาพ และหลักสูตรจัดการเรียนการสอนทั้ง ภาคบรรยายและปฏิบัติ

อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุมากกว่า 22 ปี ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) 2.51 – 3.00 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาทด้านสถานที่ตั้งของหลักสูตรและสถานศึกษาอยู่ระดับมาก ด้านบุคลากรหรือคณาจารย์ผู้สอนอยู่ระดับมาก ด้านอัตราค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับมาก ด้านความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมพนัส จันทา และอัจฉริยา ปราบอริพาย (2558) กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับมาก มีทัศนคติต่อภาพลักษณ์ในระดับดีมาก และรองลงมาอยู่ในระดับดี ดังนี้ อาจารย์หลักสูตร การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และเทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนการสอน

นักศึกษามีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 24.18 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล คือ มหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ โดย นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล มีความสนใจในการศึกษาต่อมากกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ เพิ่มขึ้น 10.4 เท่า ปัจจัยด้านผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) สูงกว่า 3.01 มีความสนใจในการศึกษาต่อมากกว่า GPA ต่ำกว่า 3.00 เพิ่มขึ้น 2.1 เท่า ปัจจัยเรื่องเวลาในการศึกษา ในเวลาราชการ (วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 9.00-16.00 น.) มีความสนใจในการศึกษาต่อมากกว่านอกเวลาราชการ (ไม่ใช่วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 9.00-16.00 น.) เพิ่มขึ้น 2.3 เท่า ปัจจัยเรื่องค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตรไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ เพิ่มขึ้น 2.6 เท่า

จากผลการวิจัยที่กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก พบว่ามีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการศึกษาต่อ โดยสามารถอภิปรายในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. สถานที่ตั้งของหลักสูตรและสถานศึกษา

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าสถานที่ตั้งของหลักสูตรและสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่นักศึกษาให้ความสนใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากความสะดวกในการเดินทางและความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม ทำให้นักศึกษาตัดสินใจศึกษาต่อที่สถาบันเดิมหรือสถานศึกษาที่ใกล้เคียงกับที่อยู่อาศัยของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Jung and Lee (2019) ที่ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระดับปริญญาโทสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในประเทศเกาหลีใต้ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสถานที่ตั้งของหลักสูตรและสถานศึกษามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อปริญญาโท นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่มีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อปริญญาโทมากกว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยขนาดเล็กใน

จังหวัดท้องถิ่น การศึกษานี้มีนัยสำคัญต่อแรงจูงใจ ความต้องการ และเส้นทางอาชีพของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เลือกเรียนปริญญาโท

2. บุคลากรและคณาจารย์ผู้สอน

ความน่าเชื่อถือและประสบการณ์ของคณาจารย์เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา การที่นักศึกษามีความไว้วางใจในบุคลากรของสถานศึกษา ย่อมเพิ่มความมั่นใจในการศึกษาต่อ เพราะเชื่อว่าจะได้รับการศึกษาและคำแนะนำที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Fuente-Vidal et al. (2021) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนในระดับปริญญาสาขากายภาพบำบัด การศึกษาเชิงประชากรในแคว้นคาตาโลเนีย ประเทศสเปน พบว่าความน่าเชื่อถือของบุคลากรและคณาจารย์ผู้สอนมีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจของนักศึกษา โดยนักศึกษามีแนวโน้มที่จะเลือกเรียนในสาขานี้มากขึ้นเมื่อมีการรับรู้ว่าคุณภาพการศึกษามีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชานั้น ๆ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการสอนและประสบการณ์ของผู้สอนไม่ได้มีผลแค่การสร้างเชื่อมั่นให้กับนักศึกษาเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งมีความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสำหรับการทำงานในอนาคตในสาขากายภาพบำบัดอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก

3. อัตราค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่าย

แม้ว่าอัตราค่าลงทะเบียนจะอยู่ในระดับมาก แต่กลับพบว่าปัจจัยนี้ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการศึกษาต่ออย่างชัดเจน ซึ่งอาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่าการลงทุนในระดับการศึกษาสูงจะให้ผลตอบแทนในระยะยาว หรืออาจมีโครงการสนับสนุนทางการเงินจากสถาบันหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ช่วยลดภาระทางการเงินได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Noor Ilanie Nord et al. (2021) ได้สร้างแบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทมีนัยสำคัญมาจากความก้าวหน้าอาชีพการงาน แรงจูงใจในตนเองและครอบครัว แม้ว่าการศึกษาแสดงให้เห็นว่าอัตราค่าลงทะเบียนไม่ใช่อุปสรรคหนึ่งที่ผู้สนใจจะศึกษาต่อให้มีความสำคัญ แต่การรับรู้เกี่ยวกับความพร้อมของค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร ทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาโทอาจกระตุ้นให้นักศึกษาตัดสินใจที่จะศึกษาต่อได้ง่ายขึ้น เช่นเดียวกับการศึกษาของ Harahap et al. (2021) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ในการศึกษาพบว่าอัตราค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายในการศึกษา แสดงค่าของสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวกที่ 0.546 ซึ่งแสดงว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการตัดสินใจของนักเรียนในการเลือกมหาวิทยาลัย หากค่าใช้จ่ายในการศึกษาเหมาะสมหรือมีราคาเข้าถึงได้ การตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษาก็จะเป็นไปในทางที่ดีเช่นกัน

4. ความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา

ความน่าเชื่อถือของสถาบันการศึกษาเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่นักศึกษาให้ความสำคัญ เนื่องจากภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัยจะส่งผลต่อโอกาสในการประกอบอาชีพหลังจากจบการศึกษา โดยนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมีโอกาสในการหางานและการพัฒนาอาชีพที่ดีกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Alexe (2018) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับมหาวิทยาลัยสำหรับผู้สมัครเข้าคณะกายภาพบำบัดในภูมิภาคตะวันออกของประเทศโรมาเนีย พบว่า นักศึกษาเลือกเรียนต่อในสาขากายภาพบำบัดเนื่องจากชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ซึ่งการเลือกสถาบันการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือจึงมีผลสำคัญต่อการพัฒนาทางอาชีพของนักศึกษาในอนาคต โดยเฉพาะในสายงานที่มีการแข่งขันสูง เช่น วิทยาศาสตร์สุขภาพ การแพทย์ และกายภาพบำบัด โดยนักศึกษาเชื่อว่าการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงจะช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าทำงานในองค์กรชั้นนำ ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัยยังช่วยสร้างความมั่นใจให้กับนายจ้างในเรื่องคุณภาพการศึกษาและทักษะที่นักศึกษาได้รับ ทำให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดแรงงาน

5. ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสม (GPA)

นักศึกษาที่มี GPA สูงกว่า 3.01 มีความสนใจในการศึกษาต่อมากกว่านักศึกษาที่มี GPA ต่ำกว่า 3.00 สาเหตุนี้อาจเกิดจากการที่นักศึกษาที่มีผลการเรียนดีมีแนวโน้มที่จะสนใจพัฒนาตนเองในระดับที่สูงขึ้น เนื่องจากพวกเขาเห็นคุณค่าในความสามารถของตนเองและมีแรงจูงใจที่จะไปสู่ความสำเร็จในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Zhou et al. (2024) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทในมณฑลชานตง ประเทศจีน พบว่าปัจจัยด้านผลการเรียนเฉลี่ยสะสม โดยนักศึกษาในกลุ่มที่มี GPA สูงมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักศึกษาที่มี GPA ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เพียงแต่สะท้อนถึงความสามารถทางวิชาการ แต่ยังส่งผลต่อทัศนคติและแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองในอนาคต (Al-Abyadh & Abdel Azeem, 2022) นอกจากนี้ ความสำเร็จทางวิชาการที่แสดงโดย GPA ยังสามารถเปิดโอกาสให้กับนักเรียนในการเข้าถึงทุนการศึกษาและโอกาสในการฝึกงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ตนสนใจ ซึ่งจะมีส่วนช่วยเพิ่มโอกาสในการทำงานในอนาคตและส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นอีกด้วย

6. เวลาในการศึกษา

การศึกษาภายในเวลาราชการ (วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 9.00-16.00 น.) มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษามากกว่าเวลานอกเวลาราชการ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีเวลาเรียนในช่วงดังกล่าวสามารถจัดสรรเวลาได้ง่ายกว่า และไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการจัดการเวลาส่วนตัวหรือการทำงานนอกเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาวดี กิ่งทอง (2559) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่าเวลาในการศึกษาเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา เนื่องจากการมีเวลาเรียนที่ชัดเจนและกำหนดเวลาในช่วงที่ไม่ชนกับการกิจอื่น ๆ ทำให้นักเรียนสามารถมุ่งมั่นกับการศึกษาได้มากขึ้น ส่งผลให้การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับสูงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

จากผลการวิจัยและการอภิปรายนี้ สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทไม่ได้มุ่งเน้นเพียงเรื่องค่าใช้จ่าย แต่ยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสะดวกสบาย ความเชื่อมั่น และโอกาสในการพัฒนาตนเองในอนาคตด้วย ซึ่งผลการวิจัยที่ได้สืบสานการศึกษาอื่น ๆ สามารถนำปัจจัยเหล่านี้ไปปรับใช้เพื่อปรับปรุงนโยบายและแนวทางการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในสาขากายภาพบำบัดหรือสาขาอื่น ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสและดึงดูดนักศึกษาให้สนใจศึกษาต่อในหลักสูตร

■ บทสรุปจากการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4

ปัจจัยมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาศึกษาอยู่ โดย นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล มีความสนใจในการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญและมากกว่ามหาวิทยาลัยอื่น และปัจจัยด้านผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) พบว่า นักศึกษาที่มี GPA สูงกว่า 3.01 มีความสนใจในการศึกษาต่อมากกว่านักศึกษาที่มี GPA ต่ำกว่า 3.00 โดย เพศและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษาไม่มีผลต่อการสนใจศึกษาต่อ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัดคลินิก คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล คือปัจจัยเรื่องเวลาในการศึกษา (วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 9.00-16.00น.) นักศึกษามีความสนใจในการศึกษาต่อในเวลาราชการมากกว่านอกเวลาราชการ และปัจจัยเรื่องค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่ไม่ได้คิดค่าธรรมเนียมนตลอดหลักสูตรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ มีโอกาสตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาที่คำนึงถึงค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร โดยหลักสูตรภาษาไทยหรือ

หลักสูตรนานาชาติ การทำวิจัย (วิทยานิพนธ์) หรือการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิก และการเรียนออนไลน์ซึ่งเป็นการเรียนสะสมในบางรายวิชาหรือบางหัวข้อ ไม่มีผลต่อการสนใจศึกษาต่อ

ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของหลักสูตรและสถานศึกษา 5 ด้าน และผลการศึกษาจำแนกตามด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านสถานที่ตั้งของหลักสูตรและสถานศึกษา ผลการสำรวจพบว่านักศึกษาคำนึงถึงปัจจัยด้านนี้ในระดับปานกลางถึงมาก โดยคำนึงถึงปัจจัยของสถานศึกษาควรมีบรรยากาศ และห้องเรียนที่ดี และไม่ควรรออยู่ไกลจากสถานที่พักสามารถเดินทางไปได้สะดวก

ด้านบุคลากรหรือคณาจารย์ผู้สอน ผลการสำรวจพบว่านักศึกษาคำนึงถึงปัจจัยด้านนี้ในระดับมาก โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านคณาจารย์เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณภาพ

ด้านอัตราค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่าย ผลการสำรวจพบว่านักศึกษาคำนึงถึงปัจจัยด้านนี้ในระดับมาก โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร และค่าใช้จ่ายต่อหน่วยกิต

ด้านภาพลักษณ์ของหลักสูตร คณะและสถาบัน ผลการสำรวจพบว่านักศึกษาคำนึงถึงปัจจัยด้านนี้ในระดับมาก โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านมหาวิทยาลัยได้รับรองมาตรฐานทางการศึกษา และคุณภาพของบัณฑิตได้รับการยอมรับจากหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ผลการสำรวจพบว่านักศึกษาคำนึงถึงปัจจัยด้านนี้ในระดับมาก โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านหลักสูตรมีมาตรฐานและมีคุณภาพ และหลักสูตรจัดการเรียนการสอนทั้ง ภาควิชาและปฏิบัติ

■ ข้อจำกัดหรือข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. จำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อย การศึกษานี้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 30 ของกลุ่มนักศึกษาปริญญาตรีสาขากายภาพบำบัด ชั้นปีที่ 4 ทุกสถาบันในประเทศไทย ซึ่งอาจทำให้ผลลัพธ์ไม่ครอบคลุมหรือไม่สามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มนักศึกษาทั้งหมดได้อย่างสมบูรณ์

2. ขอบเขตของสถาบันที่เข้าร่วม การศึกษานี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจาก 8 สถาบันที่ยินยอมเข้าร่วมการสำรวจ ส่งผลให้ข้อมูลอาจไม่ได้สะท้อนภาพรวมของนักศึกษาจากทุกสถาบันทั่วประเทศ ซึ่งอาจทำให้การนำผลลัพธ์ไปปรับใช้ในสถาบันอื่นที่ไม่ได้เข้าร่วมมีข้อจำกัดบางประการ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สถาบันการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขากายภาพบำบัดคลินิก เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ เช่น การจัดสรรเวลาเรียนให้เหมาะสม ปรับปรุงเทคโนโลยีการเรียนการสอน และพัฒนาคณาจารย์เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษา

2. การสร้างความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา มหาวิทยาลัยสามารถพิจารณาปรับปรุงภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือเพื่อดึงดูดนักศึกษาที่มีศักยภาพสูงให้สนใจศึกษาต่อ โดยเน้นการวิจัยและนวัตกรรมที่ทันสมัยและสอดคล้องกับตลาดแรงงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

1. เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยในอนาคตควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้นและครอบคลุมกลุ่มประชากร

นักศึกษาทุกสถาบันทั่วประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนที่แม่นยำและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้สำเร็จการศึกษา ควรทำการศึกษาต่อเนื่องในกลุ่มผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัด เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลังจากที่พวกเขาได้ทำงานแล้ว โดยเน้นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพและความก้าวหน้าในสายงาน

■ กิตติกรรมประกาศ

ทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานวิชาการจากงานประจำ คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล , Routine to Research Funding, Faculty of Physical Therapy, Mahidol University, Thailand.

■ References

- ทิพย์วัลย์ สัจจันทร์. (2548). *การคิดและการตัดสินใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โครงการศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พรรณพันธ์ จันทา, และอัจฉริยา ปราบอริพาย. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 8(1), 291–318.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มนตรี.
- ราช ศิริวัฒน์. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค. สืบค้น 5 สิงหาคม 2563. จาก <https://doctemple.wordpress.com>
- รุจิรา คงนุ้ย, และเอกชัย เนาวนิช. (2559) ปัจจัยการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 10(3), 105-110.
- ศศิธร บุรณ์เจริญ. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรระดับปริญญาโท ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสาร Mahidol R2R e-Journal*, 4(2), 136-159.
- สุขาวดี กิ่งทอง. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- สมาคมสมาชิมหาวิทยาลัย ประเทศไทย. (2563). สถาบันอุดมศึกษาสังกัด สกอ. สืบค้น 5 สิงหาคม 2563. จาก <https://tagbth.wordpress.com>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *สถิติการศึกษาของประเทศไทยปีการศึกษา 2559-2560*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวาน จำกัด.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2567ก). *ข้อมูลสถาบันอุดมศึกษา*. สืบค้น 4 ตุลาคม 2567. จาก https://info.mhesi.go.th/homestat_academy.php
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2567ข). *นักศึกษาใหม่ ปีการศึกษา 2561-2565 ภาคเรียนที่ 1 ใน สถาบันอุดมศึกษา*. สืบค้น 4 ตุลาคม 2567. จาก https://info.mhesi.go.th/stat_std_new.php?search_year=2561-2565
- เสาวลักษณ์ เจียดคง, และกานดา จันทร์แย้ม. (2567). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 18(59), 452-467.

- Al-Abyadh, M. H. A., & Abdel Azeem, H. A. H. (2022). Academic Achievement: Influences of University Students' Self-Management and Perceived Self-Efficacy. *Journal of Intelligence*, 10(3), 55. <https://doi.org/10.3390/jintelligence10030055>
- Alexe, D. (2018). Analysis of decisional factors that influences the university training for candidates at physical therapy faculty in Eastern part of Romania. *New Trends and Issues Proceedings on Humanities and Social Sciences*, 4, 212. <https://doi.org/10.18844/prosoc.v4i8.3052>
- Fuente-Vidal, A., March-Amengual, J. M., Bezerra de Souza, D. L., Busquets-Alibés, E., Sole, S., Cañete, S., & Jerez-Roig, J. (2021). Factors influencing student choice of a degree in physiotherapy: a population-based study in Catalonia (Spain). *PeerJ*, 9, e10991. <https://doi.org/10.7717/peerj.10991>
- Harahap, D. A., Amanah, D., Gunarto, M., & Purwanto, P. (2021) The decision of choosing a university: the impact of education costs. *JIM UPB (Jurnal Ilmiah Manajemen Universitas Putera Batam)*, 9(2), 123–127. <https://doi.org/10.33884/jimupb.v9i2.3712>
- Jung, J., & Lee, S. J. (2019). Exploring the factors of pursuing a master's degree in South Korea. *Higher Education*, 78(5), 855–870. <http://www.jstor.org/stable/45218117>
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*. New York, NY: Harper & Row Publishers.
- Mistry, Y., Francis, C., Haldane, J., Symonds, S., Ugucioni, E., Brooks, D., & Berg, K. (2014). Attitudes toward Master's and Clinical Doctorate Degrees in Physical Therapy. *Physiotherapy Canada. Physiotherapie Canada*, 66(4), 392–401. <https://doi.org/10.3138/ptc.2013-40>
- Noor Ilanie Nordin, N. M. S., Ismail, N. A., Jalal, T. M. T., Ibrahim, S., Anuar, W. N. W., & Ibrahim, S. Q. (2021). Modelling Influential Factors to Pursue Master's Degree Under Graduates Students. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 11(9), 1886–1894. <https://doi.org/10.6007/IJARBS/v11-i9/11811>
- Panuelos, N. E., & Fabul, P. L. (2023). Influences on the Decision-Making of Selected Physical Therapy Students in a Public University in Choosing their College Course. *GEO Academic Journal*, 4, 10.56738/issn29603986.geo2023.4.31Zhou, Y., Liu, Y. L., Xue, W. X., Li, X., Li, X., Yang, Z., & Xu, Z. (2024). Factors that influence the intent to pursue a master's degree: evidence from Shandong Province, China. *Front. Psychol*, 15, 1284277. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1284277>